

2018-03-15

Minnesanteckningar från möte den 5 mars 2018 med Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Närvarande:

Roland Sandelin kommunstyrelsen
Per Blomberg, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Lars Jennfors, Kultur- och fritidsförvaltningen
Jonas Schrevelius, Anläggningsavdelningen, C4 Teknik
Carina Wettemark, Biosfärkontoret, KLK
Åsa Pearce, Biosfärkontoret, KLK
Andreas Jezek, Biosfärkontoret, KLK
Ebba Trolle, Biosfärkontoret, KLK
Emma Andersson, Biosfärkontoret, KLK
Sam Peterson Biosfärkontoret, KLK
Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelning
Anders Hallengren, Länsstyrelsens miljöavdelning
Lars Jonsson, Högskolan Kristianstad?
Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
Evert Valfridsson, Vattenrikets Vänner
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Erik Bækstedt, Nedre Helgeåns Regleringsföretag
Sven Olsson, Köpings Fiskevårdsområdesförening
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
Hans Cronert, Länsstyrelsen/Kristianstads kommun (sekr)

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

1. Information om Grönplanen för kommunen och ändring av översiktsplanen för Kristianstad

Per Blomberg, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, informerade om läget vad gäller den översiktliga planeringen i kommunen, med fokus på grönplanen som är ute på remiss just nu (remisstiden går ut om några dagar) och det påbörjade arbetet med ändringar av översiktsplanen för Kristianstad.

Grönplanen utgör ett samlat kunskapsunderlag för en av de tre strukturer som översiktsplaneringen tar sin utgångspunkt i; bebyggelsestruktur, trafikstruktur och grön- och blåstruktur. Grönplanen presenterar också mål som tar också sin utgångspunkt i Vision 2030 och kommunens strategiska färdplan. I grönplanen presenteras förslag till riktlinjer och åtgärder för att nå dessa mål.

Grönplanen kommer tillsammans med planer för bebyggelse och trafik att ligga till grund för det påbörjade arbetet med att se över och ändra översiktsplanen för Kristianstad (antogs 2009). Arbetet utförs av Byggnadsnämnden på uppdrag av Kommunfullmäktige 2016 och beräknas bli klart under 2019. Nytt för översiktsplanearbetet är att det kommer att

presenteras i digital form och därmed förhoppningsvis öka intresset och underlätta förståelsen för översiktsplanen.

2. **SWOS - satellitbaserad miljöövervakning av våtmarker**

Andreas Jezek, biosfärkontoret, informerade om det internationella projekt som Vattenriket medverkar i och som ska prova och utveckla möjligheterna att övervaka förändringar i våtmarksmiljöer med hjälp av satellitdata. I dagsläget ingår ca 50 våtmarksområden från 23 länder i världen. Medverkande partners är bland annat Naturvårdsverket, Ramsar-konventionen (internationella våtmarkskonventionen) och Freshwater Information Platform.

Satellitdata har hittills främst använts för att följa förändringar i landmiljöer. Nu vill man se vilka möjligheter som finns att följa våtare miljöer. Det kan här handla om vattenkvalitetsdata, ytvattendynamik och markfuktighet.

Andreas avslutade med att ge exempel på vad olika satelliter kan visa och en filmsnutt som visar hur översvämningsnivåerna förändrades i våtmarksområdet längs nedre Helgeån under senaste hösten och vintern.

Projektet är bara i sin början och man hoppas som resultat av projektet bland annat få bättre precision av översvämnings utbredning i landskapet kopplat till vattenståndsdata på olika stationer, hitta nya lägen för restaurering av våtmarker och samla uppgifter för nationernas rapportering om sina ramsarområden enligt Ramsar-konventionen.

Länkar till SWOS hemsida och SWOS-portalen: <http://swos-service.eu/>,
<http://portal.swos-service.eu/mapviewer/detail/1.html#/wetland/26/overview>.

3. **Kort information om,**

- **Förstudie Vattenriketleden**

Emma Andersson, biosfärkontoret, berättade om LONA-projektet Vandra i Vattenriket. Syftet är att skapa en Vattenriketled som en del av Skåneleden. Biosfärenheten har i brett samarbete med andra förvaltningar tagit fram en förstudie. I denna presenteras en sträckning av leden som börjar vid Bökestad i norr och landar vid Drakamöllan i söder. Leden kommer på så sätt att knyta ihop två befintliga, äldre delar av Skåneleden. I förstudien föreslås det att utbyggnaden sker i etapper och att första etappen ska omfatta sträckningen Norra Lingenäset till Gropahålet. Kommunen har ansökt om LONA-medel hos Länsstyrelsen för denna etapp och fått positiva underhandssignaler. Frågan om utbyggnad kommer att behandlas av kommunstyrelsen den 21 mars. Därefter kommer ett omfattande arbete att ske med information till och skrivande av överenskommelser med berörda markägare samt utmärkning av leden i fält.

- **Inför årets transäsong**

Åsa Pearce och Hans Cronert berättade om förberedelserna inför årets transäsong, med förändrad och mer rymlig parkering, mer toaletter, parkeringsvärdar och ännu fler intresserade tranvärdar i samarbete mellan naturum och ideella föreningarna. Många programpunkter inom- och utomhus. Förberedelserna för tranmatningen är färdig med fortsatt sponsring från KLFs sida och fågelklubben som räknar antalet tranor på plats. Dagsfärsk uppgifter från södra Tyskland berättar om intensiv flyttning mot norr av bortåt 40 000 tranor under söndagen!

- **Nyinvigning av besöksplats Vramsån**

Åsa P informerade om Vattenrikets besöksplats vid gamla badplatsen i Vramsån i Gärds Köpinge. Den har funnits länge och har varit i behov av uppfräschning. Detta sker nu under våren med nya segelskärmar, bord och bänk, ny typ av informationsskyltar (vippskyltar) och utbyte av fiskeinformationsskylten i samarbete med Köpinge

Fiskevårdsområdesförening. Nyinvigning kommer att ske den 22 maj kl 9-11. Alla är välkomna!

- **Lägsta punkten, upprustning inför Melodifestivalen**

Åsa P berättade att inför Melodifestivalen har Sveriges lägsta markpunkt, "Lägsta punkten", fått uppmärksamhet. Därför har en uppdatering av informationen på segelskärmen skett, med humoristisk touch.

- **Vattenrikets hemsida – ny på gång**

Ebba Trolle, biosfärkontoret, informerade om Vattenrikets nya hemsida. Den gamla hemsidan är drygt 20 år gammal (en hög ålder för en hemsida). Senast det gjordes en större förändring var för 10 år sedan. Nu sker en omfattande förnyelse, omarbetning och anpassning till hur hemsidan nyttjas idag. Det innebär bland annat anpassning till mobiltelefoner och surfplattor. Hemsidan ska ge bättre information till besökare och bättre information om den biosfäriska verksamheten. Den nya sidan beräknas bli klar och släppas i maj, efter det intensiva besökande av sidan under tranperioden och före sommarens turistsäsong.

- **Två inventeringsrapporter för 2017 – häckande fåglar i Hammarsjön och strandängsfåglar längs nedre Helgeån**

Hans C informerade om två inventeringar som utfördes under 2017.

Biosfärkontoret har låtit inventera **Hammarsjöns häckande fåglar** och resultaten här är mycket nedslående. Exempelvis finns inga eller bara enstaka par av traditionella slättsjö-häckfågelarter som sothöna, skäggdopping och knölsvan kvar. För några decennier sedan fanns de i mycket goda numerär. Även grågåsen har efter etablering och kraftig ökning börjat visa sviktande siffror. Havsrörnen har etablerat sig med ett par sedan några år och fiskgjusen häckar naturligt i träd och i en stolpe som EON satt upp för fiskgjusen.

Orsaken till minskningen är inte klarlagd men beror säkert på flera samverkande faktorer, ex.vis sävens försvinnande (där troligen grågåsen är en viktig orsak), allt grumligare vatten med järn- och humuslam som påverkar undervattensväxter och djurliv (fågelmaten) och att Helgeåns vatten blivit näringsfattigare genom miljöförbättrande åtgärder inom industri, kommunala avlopp och jordbruk.

Länk: http://www.vattenriket.kristianstad.se/fokus/pdf/2017_06_Hammarsjoinventering.pdf

Länsstyrelsen har låtit inventera **häckande änder och vadarfåglar på de större och viktigare strandängarna mellan Torsebro och havet**. Efter många års nedåtgående trend, accelererande efter sommaröversvämningen 2007, kan man ana en liten ljusning, med ökande antal häckande vadarfåglar. Speciellt tydligt är detta kring Hammarsjön och inte minst på Håslövs ängar (där dämningssåtgärder för att hålla kvar vårhögvattnet bidragit). Extra roligt är att flera par rödspovar lyckades få fram ungar 2017. Länk:

http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2017/Strandangsfaglar_Kristianstads_Vattenrike_2017.pdf

- **SandLife slutkonferens**

Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsen, tipsar om EU SandLife-projektets slutkonferens i maj. Intresserade bör ta del och anmäla sig. Länk:

[http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/kalender/2018/Sidor/Slutkonferens-om-Sand-Life.aspx?keyword=sand life](http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/kalender/2018/Sidor/Slutkonferens-om-Sand-Life.aspx?keyword=sand%20life)

4. Nästa möte

Bestämdes till **måndagen den 11 juni 2018, kl 18.30** på någon intressant plats i Vattenriket.
Närmare information kommer med kallelsen.

Hans Cronert
Sekreterare

Sändlista

Roland Sandelin, miljö- och hälsoskyddsnämnden
Börje Emilsson, kommunstyrelsen
Lars-Göran Sandréus, kommunstyrelsen
Marie Thiman, Mark- och exploat.avd., Kommunledningskont.
Eva Berglund, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret
Tommy Danielsson, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Ulrika Hedlund, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Jonas Schrevelius, C4 Teknik
Ulla Cedell, Kultur- och fritidsförvaltningen
Lars Jennfors, Kultur- och fritidsförvaltningen
Anna Karlsdotter, Barn- och utbildningsförvaltningen
Carina Wettemark, Biosfärkontoret, KLK
Karin Magntorn, Biosfärkontoret, KLK
Josefin Svensson, Biosfärkontoret, KLK
Karin Hernborg, Biosfärkontoret, KLK
Åsa Pearce Biosfärkontoret, KLK
Sam Peterson, Biosfärkontoret, KLK
Ebba Trolle, Biosfärkontoret, KLK
Andreas Jezek, Biosfärkontoret, KLK
Emma Andersson, Biosfärkontoret, KLK
Sam Peterson, Biosfärkontoret, KLK
Sussie Söderlund, Biosfärkontoret, KLK
Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelning
Cecilia Backe, Länsstyrelsens miljöavdelning
Ander Hallengren, Länsstyrelsens miljöavdelning
Henrik Andersson, Skogsstyrelsen, Skånes distrikt
Peter Askman, Region Skåne
Ingemar Jönsson, Högskolan Kristianstad
Lars Jonsson, Högskolan Kristianstad
Evert Valfridsson, Vattenrikets Vänner
Ulf Oscarsson, Vattenrikets Vänner
Christer Jönsson, Helgeåns Vattenråd
Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
Jonas Paulsson, Kristianstad Bromölla Jaktvårdsrets
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Erik Bækstedt, Nedre Helgeåns Regleringsföretag
Åke Svensson, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Sven Olsson, Köpings Fiskevårdsområdesförening
Claes Bergkvist, Ålakademin
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebods-förening
Olle Andersson, Kristianstad Drottningklubb